

Udskriftsdato: 14. december 2025

2020/1 LSF 151 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af færdselsloven (Nedsættelse af aldersgrænsen for kørekort til stor knallert m.v.)

Ministerium: Folketinget

Forslag

til

Lov om ændring af færdselsloven

(Nedsættelse af aldersgrænsen for kørekort til stor knallert m.v.)

§ 1

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1324 af 21. november 2018, som ændret senest ved lov nr. 2083 af 21. december 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 56, stk. 2, nr. 1, indsættes efter »18 år«: », for så vidt angår motorkøretøj«, og efter »§ 57,« indsættes: »og 16 år, for så vidt angår stor knallert,«.
2. I § 57, stk. 3, ændres »§ 129, stk. 4, 1. og 2. pkt.« til: »§ 129, stk. 4, 1.-3. pkt.«
3. I § 128, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:
»Frakendelsestiden for førerret til stor knallert regnes dog fra afgørelsestidspunktet, jf. dog stk. 5.«
4. I § 128 indsættes som stk. 5:
»Stk. 5. Er føreren under 16 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden for førerret til stor knallert fra den dag, hvor føreren fylder 16 år.«
5. I § 129, stk. 4, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:
»Er føreren under 16 år på gerningstidspunktet, udskydes det tidspunkt, hvor den pågældende efter sin alder kan erhverve førerret til stor knallert, desuden i 6 måneder.«
6. § 129, stk. 6, ophæves.
Stk. 7 bliver herefter stk. 6.
7. I § 131, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »at erhverve denne ret«: », og ved anke af en dom, hvorved en person over 16 år, men ikke over 18 år, der ikke har erhvervet førerret til stor knallert, ubetinget er frakendt retten til at erhverve førerret«.
8. I § 132 c, 1. pkt., ændres »15 år« til: »16 år«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1-5 og 7, træder i kraft den 1. januar 2022.

Stk. 3. Transportministeren fremsætter i folketingsåret 2025-26 forslag til revision af § 1, nr. 1-5 og 7.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. **Indledning**
2. **Baggrund**
3. **Lovforslagets hovedpunkter**
 - 3.1. Nedsættelse af aldersgrænsen for kørekort til stor knallert
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Lovforslaget
 - 3.2. Aldersmæssige bestemmelser om frakendelse af retten til at føre lille knallert og generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Lovforslaget
4. **Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
5. **Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
6. **Administrative konsekvenser for borgerne**
7. **Miljømæssige konsekvenser**
8. **Forholdet til EU-retten**
9. **Hørte myndigheder og organisationer m.v.**

1. Indledning

Lovforslaget er en genfremsættelse af lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-2019, 1. samling), der blev fremsat den 3. april 2019. Lovforslaget var til 1. behandling den 10. april 2019, jf. www.folketingstidende.dk, folketingstidende 2018-19, tillæg F, møde 84, kl. 14:55. Den 2. maj 2019 blev der afgivet betænkning over L 221, jf. folketingstidende 2018-19, tillæg B, men lovforslaget bortfaldt ved afholdelse af folketingsvalget den 5. juni 2019. Lovforslaget blev fremsat af den tidligere regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), men havde bred opbakning i Folketinget og blev ved betækningsafgivelsen støttet af et bredt flertal.

I forhold til lovforslag nr. L 221 er bemærkningerne i dette afsnit udbygget, og lovforslaget indeholder tillige ændringsforslag stillet i betænkning over L 221 om indsættelse af revisionsklausul i loven.

Forslagsstillerne ønsker at styrke mobiliteten for unge mennesker, herunder særlig i de tyndt befolkede egne af Danmark, hvor bl.a. adgangen til kollektiv trafik kan være sparsom. Efter forslagsstillernes opfattelse vil en nedsættelse af aldersgrænsen for erhvervelse af førerret til stor knallert fra 18 år til 16 år kunne bidrage til en sådan øget mobilitet.

Det er samtidig vigtigt, at aldersgrænserne er afstemt i forhold til færdselssikkerheden, som af forslagsstillerne vægtes højt.

DTU (Danmarks Tekniske Universitet) har tidligere på vegne af det daværende Transport-, Bygnings- og Boligministerium udfærdiget en rapport om bl.a. de færdselssikkerhedsmæssige aspekter ved at nedsætte aldersgrænsen for erhvervelse af førerret til stor knallert til 16 år. Ifølge den kan det ikke entydigt konkluderes, at en aldersnedsættelse vil skade færdselssikkerheden.

Det er endvidere forslagsstillernes opfattelse, at en nedsættelse af aldersgrænsen til 16 år kan medvirke til at reducere udbredelsen af konstruktivt ændrede små knallerter (såkaldte tunede knallerter).

Havarikommissionen for Vejtrafikulykker udkom i 2018 med en undersøgelse af knallertulykker, hvor

man dybdeanalyserede 24 alvorlige ulykker med lille knallert (»Knallertulykker«, Havarikommissionen for Vejtrafikulykker, 2018). 20 af de 24 involverede knallerter var tunede, dvs. kunne køre hurtigere end tilladt. 8 ud af 12 ulykker med unge knallertkørere skete bl.a., fordi der blev kørt alt for hurtigt på ulovlig knallert. I gennemsnit var farten ved ulykker over 50 km/t., selv om disse knallerter ikke må kunne køre mere end 30 km/t.

Tunede små knallerter udgør således bl.a. et færdselssikkerhedsmæssigt problem, fordi de bliver ført på cykelsti med væsentlig højere hastighed end 30 km/t., og fordi førerne ikke har modtaget køreundervisning i at færdes i trafikken med de høje hastigheder.

De unges incitament til at tune knallerten bliver efter forslagsstillernes opfattelse forstærket af, at 16-årige i Danmark ikke kan opnå kørekort til stor knallert med en maksimal hastighed på 45 km/t.

For at stoppe den farlige tuning af knallerter opfordrer forslagsstillerne derfor til, at 16-årige lovligt må betjene en stor knallert med en maksimal hastighed på 45 km/t. efter yderligere køreundervisning og beståelse af en sværere prøve. I den forbindelse skal det fremhæves, at det ikke er almindelig, lovlig kørsel på knallerter, der udgør et trafiksikkerhedsmæssigt problem.

I størsteparten af knallertulykkerne med personskade indgår faktorer som spirituskørsel, høj hastighed og manglende hjelm (»Kør sikkert på knallert«, www.sikkertrafik.dk). Af den grund er det forslagsstillerne holdning, at der ikke er trafiksikkerhedsmæssige betænkeligheder ved at sænke aldersgrænsen til 16 år for erhvervelse af kørekort til stor knallert. Ved gennemførelse af indeværende forslag skønner forslagsstillerne at de unge knallertkøreres incitament til at tune knallerten bliver mindre, ved at de lovligt får mulighed for at betjene hurtigere køretøjer i en tidligere alder.

En nedbringelse af antallet af tunede små knallerter vil derfor have en positiv indvirkning på færdselssikkerheden.

Desuden kan der i dag allerede lovligt køres på eldrevne cykler (de såkaldte speed pedelecs) med en fart på op til 45 km/t. fra 15-årsalderen, forudsat at føreren har erhvervet kørekort til lille knallert, dvs. samme fart som med stor knallert.

Dertil kommer, at aldersgrænsen for erhvervelse af førerret til stor knallert for de fleste EU-landes vedkommende er 16 år – og i flere lande 14 og 15 år. Danmark og Malta har som de eneste lande fastsat aldersgrænsen for erhvervelse af kørekort til stor knallert til 18 år.

I direktivet om kørekort (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/126/EF af 20. december 2006 om kørekort), også kaldet kørekortdirektivet, tages der således udgangspunkt i en aldersgrænse på 16 år for at opnå kørekort til små motorcykler (kategori A1) og store knallerter (kategori AM). I Danmark er aldersgrænsen 18 år for begge typer kørekort. Hertil kommer, at EU-reglerne medfører, at et kørekort erhvervet i et andet EU-land også gælder i Danmark. Unge, der har erhvervet kørekort til stor knallert som 16-årige i et af de øvrige lande, kan således køre fuldt ud lovligt i Danmark.

Det er forslagsstillerne opfattelse, at der ikke er nogen grund til, at Danmark har fastsat højere grænser end de øvrige EU-lande, eftersom der ikke er trafiksikkerhedsmæssige argumenter, der støtter en højere aldersgrænse.

Forslagsstillerne mener derfor samlet set, at øget mobilitet gennem nedsættelse af aldersgrænsen for erhvervelse af førerret til stor knallert fra 18 år til 16 år kan opnås uden væsentlige negative konsekvenser for færdselssikkerheden. Faktisk finder forslagsstillerne, at en mere trinvis tilgang til unges brug af motoriserede køretøjer kan bidrage til styrkelse af sikkerheden.

Lovforslaget indeholder endvidere enkelte ændringer af visse aldersmæssige regler om frakendelse af retten til at føre lille knallert, som er af mere ordensmæssig karakter.

2. Baggrund

Lovforslaget er en genfremsættelse af lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-2019, 1. samling), der blev fremsat af den tidligere regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) den 3. april 2019. Lovforslaget var til 1. behandling den 10. april 2019, jf. www.folketingstidende.dk, tillæg F, møde 84, kl. 14:55, men bortfaldt ved afholdelse af folketingsvalget den 5. juni 2019.

Ud over indholdet af lovforslag nr. L 221 som fremsat i folketingsåret 2018-19 indeholder nærværende lovforslag også de ændringsforslag, der blev stillet med betænkning over nr. L 221 afgivet den 2. maj 2019, herunder navnlig ændringsforslag om at indsætte en revisionsklausul i loven.

Lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-2019, 1. samling) var foranlediget af beslutningsforslag nr. B 7 (folketingsåret 2018-19, 1. samling) af 4. oktober 2018 om kørekort til stor knallert til 16-årige. B 7 var en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 23 (folketingsåret 2017-18) af 3. november 2017 om kørekort til stor knallert til 16-årige og lille motorcykel til 17-årige.

I anledning af beslutningsforslag B 23 iværksatte Transport-, Bygnings- og Boligministeriet en ekstern undersøgelse om bl.a. de færdselssikkerhedsmæssige konsekvenser ved at nedsætte aldersgrænsen for stor knallert til 16 år og for lille motorcykel til 17 år.

DTU (Danmarks Tekniske Universitet) gennemførte i den forbindelse et forskningsprojekt med det formål at tilvejebringe et vidensgrundlag til vurdering af de færdselssikkerhedsmæssige og mobilitetsmæssige konsekvenser af at nedsætte alderen for kørekort til stor knallert til 16 år og lille motorcykel til 17 år.

Forskningsprojektet konkluderer overordnet, at effekten af at sænke aldersgrænsen for lille motorcykel og stor knallert vil være lille, idet det vurderes, at det vil være et begrænset antal personer, der vil benytte sig af muligheden for at vælge køretøjerne. Baggrunden for den antagelse er, at omfanget af knallertkørsel i dag er minimalt og interessen for at benytte sig af muligheden for at køre stor knallert og lille motorcykel i en yngre alder er lille, bl.a. som følge af sociale normer. For den del af de unge, som vælger at skifte til en stor knallert, vil der dog være en effekt i form af rejsetidsbesparelse.

Endvidere konkluderer forskningsrapporten, at effekten på færdselssikkerheden for det første afhænger af, hvor stor en del af de unge der vælger at benytte sig af stor knallert og lille motorcykel, hvis aldersgrænsen bliver sat ned. For det andet afhænger effekten på færdselssikkerheden i meget høj grad af, om risikoen følger køretøjet eller føreren. Ved »risikoen følger køretøjet« forstår f.eks. i forhold til den store knallert, at den 16-årige i kørsel på den store knallert vil køre med samme sikkerhed som de gennemsnitlige nuværende brugere af stor knallert. Ved »risikoen følger føreren« forstår, at den 16-årige i situationen tager sin aldersspecifikke risikoadfærd med i kørslen på den store knallert.

Yderligere analyser er ifølge forskningsprojektet nødvendige for at afgøre med sikkerhed, hvorvidt risikoen følger køretøjet eller føreren. Resultatet af de ulykkesanalyser, der er gennemført i forbindelse med dette projekt, tyder dog på, at risikoen i hvert fald i nogen grad følger føreren. Dels antyder identificerede ulykkesmønstre en sammenhæng mellem livsomstændighederne generelt og de omstændigheder, som førerne forulykker under, dels antyder ulykkesanalyserne, at unge førere af motorkøretøjer har vanskeligere ved at agere hensigtsmæssigt i samspillet med de øvrige trafikanter end ældre.

Endelig konkluderer rapporten, at der ikke er evidens for, at unge bliver bedre trafikanter, hvis de tidligere har haft erfaring med at køre lille knallert, inden de får mulighed for at køre med stor knallert.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Nedsættelse af aldersgrænsen for kørekort til stor knallert

3.1.1. Gældende ret

Ifølge færdselslovens § 56, stk. 1, må motorkøretøj og stor knallert kun føres af en person, der har erhvervet kørekort. Føreren skal under kørslen have kørekortet hos sig og skal på forlangende vise det til politiet.

Motorkøretøj skal i henhold til definitionerne i færdselslovens § 2, nr. 2, 14 og 15, forstås som almindelig bil, varebil, lastbil, bus og motorcykel. Stor knallert er ifølge § 2, nr. 7, knallert med en konstruktivt bestemt maksimal hastighed på over 30 km/t.

Ifølge færdselslovens § 56, stk. 2, nr. 1, kan kørekort til motorkøretøj og stor knallert udstedes til en person, der er fyldt 18 år.

Det følger af færdselslovens § 56, stk. 4, at hvis en ansøger ikke tidligere har haft kørekort til et motordrevet køretøj af samme art, skal den pågældende have modtaget undervisning i kørefærdighed hos en godkendt kørelærer. Den indledende praktiske undervisning skal foregå på lukkede øvelsespladser. Undervisningen vedrørende motorkøretøjer skal endvidere omfatte udvidet øvelseskørsel på særlige køretekniske anlæg.

Ifølge § 8, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 906 af 27. august 2019 om kørekort (kørekortbekendtgørelsen) giver kørekort til stor knallert (kategori AM) ret til at føre knallert med en konstruktivt maksimal hastighed på 45 km/t.

I medfør af kørekortbekendtgørelsens § 38, stk. 1, skal føreren som betingelse for erhvervelse af kørekort til stor knallert (kategori AM) have modtaget undervisning af en godkendt kørelærer, der har adgang til at virke som kørelærer til knallert (kategori AM). Køreundervisningen (teoriundervisning og praktisk køreundervisning) skal i medfør af den nuværende kørekortbekendtgørelses § 43, stk. 1, nr. 1, omfatte mindst 22 lektioner af mindst 45 minutters varighed i teorilokale (teoretiske emner) og mindst 12 lektioner af mindst 45 minutters varighed i praktisk køreundervisning (øvelseskørsel) i overensstemmelse med undervisningsplanen for køreuddannelsen til stor knallert (kategori AM).

I medfør af den undervisningsplan, som Færdselsstyrelsen har udstedt for stor knallert (kategori AM), skal undervisningen – ud over undervisning i færdselsregler og kørselsmanøvre – bl.a. også indeholde undervisning i trafikantadfærd og holdningsbearbejdende undervisning i relation til alkohol og bevidsthedspåvirkende stoffer, risikoforståelse og egne kørselskompetencer.

Efter færdselslovens § 117 d, stk. 2, 1. pkt., straffes overtrædelser af § 56, stk. 1 (kørsel uden erhvervet førerret), med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Ved udmåling af bøde for overtrædelse af § 56, stk. 1, skal der tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel. Straf for overtrædelser af § 56, stk. 1, begået af personer under 18 år fastsættes dog ifølge retspraksis (U 1999.652V) uden hensyn til den økonomiske fordel ved ikke at have erhvervet kørekort, idet personer under 18 år ikke kan erhverve kørekort til motorkørekort eller stor knallert. Bøden fastsættes herefter som udgangspunkt til halvdelen af normalbøden.

Ifølge definitionsbestemmelsen i færdselslovens § 2, nr. 6, skal der ved lovens brug af ordet »førerret« forstås retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert.

Det indebærer, at hvis førerretten frakendes i medfør af de almindelige frakendelsesregler i §§ 125-127, frakendes førerretten til samtlige kategorier, som føreren har erhvervet førerret til (bortset fra lille knallert), uanset hvilken type køretøj forseelsen er begået med. En frakendelsesudløsende forseelse begået ved kørsel på stor knallert medfører således også frakendelse af førerretten til f.eks. bil og omvendt.

Ifølge retspraksis er begyndelsestidspunktet for en ubetinget frakendelse af førerretten som udgangspunkt tidspunktet for endelig dom eller vedtagelsen af førerretsfrakendelsen. Det følger dog af færdselslovens § 128, stk. 4, at hvis føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af

førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 18 år.

Anke af en dom, hvorved der er sket ubetinget frakendelse, efter at førerretten eller retten til at føre lille knallert har været inddraget i medfør af § 130 (administrativ midlertidig inddragelse af førerretten under sagen), har ifølge § 131, stk. 1, ikke opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse. Det samme gælder anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret. I andre tilfælde kan byretten i medfør af bestemmelsen på begæring af anklagemyndigheden ved kendelse bestemme, at anke ikke skal have opsættende virkning.

Færdselslovsovertrædelser begået ved kørsel med motorkøretøjer og stor knallert har som udgangspunkt ingen konsekvenser for retten til at føre lille knallert (knallert med en konstruktivt bestemt maksimal hastighed på højst 30 km/t.), ligesom færdselslovsovertrædelser begået ved kørsel på lille knallert som udgangspunkt kun har betydning for retten til at føre lille knallert, men ikke for retten til at føre motorkøretøj og stor knallert.

En undtagelse hertil er dog bestemmelsen i færdselslovens § 129, stk. 4. Det følger heraf, at hvis den fører, der ubetinget frakendes retten til at føre lille knallert, er under 18 år på gerningstidspunktet, udskydes det tidspunkt, hvor den pågældende efter sin alder kan erhverve førerret, desuden i 6 måneder, for så vidt angår kørekort med et alderskrav på 18 år (herunder kørekort til bil og stor knallert). Har føreren på afgørelsestidspunktet erhvervet førerret, frakendes førerretten ubetinget i 6 måneder. Det følger ligeledes af § 129, stk. 4, at bestemmelsen i § 60 a om de almindelige betingelser for generhvervelse af førerretten ikke finder anvendelse i disse tilfælde. Det følger endelig af § 129, stk. 4, at frakendelse af førerretten på baggrund af forseelser begået på lille knallert af unge under 18 år under særlige omstændigheder kan undlades.

Efter færdselslovens § 117 d, stk. 2, 1. pkt., straffes overtrædelser af § 56, stk. 1, med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

3.1.2. Lovforslaget

Lovforslaget indebærer en nedsættelse af aldersgrænsen for erhvervelse af førerretten til stor knallert fra 18 år til 16 år.

For så vidt angår færdselslovens regler om frakendelse af førerretten, herunder frakendelse af førerretten til stor knallert, bemærkes det, at der efter forslagsstillernes opfattelse ikke som en konsekvens af den foreslåede nedsættelse af aldersgrænsen for stor knallert fra 18 år til 16 år skal indføres et nyt system for frakendelse af førerretten for færdselsforseelser begået på stor knallert.

Færdselsforseelser begået på stor knallert og andre motorkøretøjer (herunder bil) bør således fortsat have indbyrdes betydning for, i hvilket omfang førerretten skal frakendes. Det vil sige, at en frakendelsesudløsende forseelse begået ved kørsel på stor knallert således fortsat skal medføre frakendelse af førerretten til f.eks. bil og omvendt.

Da alderskravet for erhvervelse af førerret til henholdsvis stor knallert og motorkøretøjer imidlertid med den foreslåede nedsættelse af alderskravet for stor knallert ikke længere vil være den samme, vil der skulle foretages ændringer af visse af færdselslovens mere processuelle regler vedrørende førerretsfrakendelse.

Ifølge § 128, stk. 4, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 18 år, hvis føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom. Hvis denne bestemmelse ikke ændres, vil en 16-årig, der ubetinget frakendes førerretten

til at føre stor knallert, reelt få lagt 2 år oven i frakendelsestiden, idet det først vil skulle regnes fra det tidspunkt, hvor føreren fylder 18 år. Dette er efter forslagsstillernes opfattelse ikke rimeligt.

Det foreslås derfor, at bestemmelsen i § 128, stk. 4, ændres, således at frakendelsestiden vil skulle regnes fra afgørelsestidspunktet, for så vidt angår den del af førerretsfrakendelsen, der vedrører stor knallert. Samtidig foreslås der indsat et stk. 5 i bestemmelsen, hvoraf det vil følge, at hvis føreren er under 16 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, vil frakendelsestiden for førerret til stor knallert skulle regnes fra den dag, hvor føreren fylder 16 år. Frakendelsestiden i forhold til øvrige køretøjer, herunder bil, vil fortsat skulle regnes fra, når føreren fylder 18 år, hvis føreren var under 18 år på afgørelsestidspunktet. Der henvises herved nærmere til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3 og 4.

Ligeledes bør der ske en tilpasning af færdselslovens § 131, stk. 1, for så vidt angår spørgsmålet om virkningen af anke af domme, hvorved personer over 18 år, der ikke har erhvervet førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret. I henhold til bestemmelsen har anke af en sådan dom ikke opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse. Som en konsekvens af den foreslåede nedsættelse af alderskravet for stor knallert foreslås § 131, stk. 1, ændret, således at det samme vil gælde ved anke af en dom, hvorved en person over 16 år, der ikke har erhvervet førerret til stor knallert, ubetinget er frakendt retten til at erhverve førerret til stor knallert. Der henvises herved nærmere til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7.

Det er endvidere forslagsstillernes opfattelse, at færdselsforseelser begået på lille knallert af førere under 18 år fortsat skal have konsekvenser for den unge førers mulighed for at erhverve førerret til stor knallert. Det foreslås derfor, at § 129, stk. 4, ændres, således at en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert fortsat vil medføre en udskydelse af retten til at erhverve førerret til stor knallert i 6 måneder, hvis føreren er under 16 år på gerningstidspunktet, og at førerretten til stor knallert frakendes ubetinget i 6 måneder, hvis den unge fører på afgørelsestidspunktet har erhvervet førerret til stor knallert. Herved opretholdes den gældende retstilstand. Der henvises herved nærmere til bemærkningerne til lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 5.

Forslagsstillerne finder ikke, at der ud over nedsættelse af aldersgrænsen bør ændres i betingelserne for at erhverve førerret til stor knallert.

Der vil efter den foreslåede nedsættelse af aldersgrænsen for erhvervelse af førerret til stor knallert fortsat skulle erhverves kørekort til stor knallert efter færdselslovens § 56, stk. 4, og kørekortbekendtgørelsens regler herom. Hvis lovforslaget vedtages, opfordres Transport- og Boligministeriet til at foretage en nærmere gennemgang af reglerne om kravene til kørekortuddannelsen til stor knallert med henblik på en vurdering af, om kravene er relevante og passende, herunder om der eventuelt vil skulle foretages ændringer i kørekortbekendtgørelsen eller senere ændringer af færdselsloven for at sikre, at kravene er egnede til at skabe gode og ansvarlige førere af stor knallert, samtidig med at det af hensyn til de unges mobilitet ikke må være for omkostningstungt at erhverve kørekort.

For så vidt angår sanktionsniveauet for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1 (kørsel uden erhvervet førerret), for personer under 18 år, bemærker forslagsstillerne, at disse personer med den foreslåede nedsættelse af aldersgrænsen vil have mulighed for at erhverve kørekort til stor knallert før det fyldte 18. år. Forslagsstillerne finder derfor, at der ved bødefastsættelsen for kørsel på stor knallert begået af personer under 18 år, men over 16 år, skal tages hensyn til den økonomiske fordel ved ikke at have erhvervet kørekort til stor knallert i overensstemmelse med § 117 d, stk. 2. Da unge under 18 år typisk ikke har økonomisk indkomst af nævneværdig karakter, vil bøden kunne nedsættes i medfør af § 118 a, stk. 1, i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for fastsættelse af bøder til personer under 18 år.

Ud over visse konsekvensændringer i kørekortbekendtgørelsens regler vedrørende alderskravet for stor knallert vil en nedsættelse af alderskravet forudsætte en konsekvensændring i bekendtgørelse nr. 1599 af 15. december 2017 om forsøgsordning med udstedelse af kørekort til 17-årige, som Transport- og Boligministeriet med vedtagelse af lovforslaget bør foranledige. Ifølge bekendtgørelsen omfatter kørekort til kategori B (almindelig bil) erhvervet i henhold til forsøgsordningen for kørekort til 17-årige ikke førerret til stor knallert. Erhvervet førerret til kategori B (almindelig bil), der er erhvervet som 18-årig eller derover efter færdselslovens og kørekortbekendtgørelsens almindelige regler, giver derimod også ret til at føre stor knallert. Baggrunden for at kørekort erhvervet i henhold til forsøgsordningen for kørekort til 17-årige ikke omfatter førerret til stor knallert er, at der ikke kan deltage en ledsager på stor knallert, hvilket er en betingelse i forsøgsordningen.

Da det med den foreslåede nedsættelse af alderskravet for erhvervelse af førerret til stor knallert vil blive muligt at føre stor knallert allerede som 16-årig, bør denne indskrænkning i forhold til forsøgsordningen for kørekort til 17-årige ophæves. Fremover vil førerret til kategori B (almindelig bil) erhvervet i henhold til forsøgsordningen for kørekort til 17-årige, således også give førerret til stor knallert. Hvis lovforslaget vedtages, bør Transport- og Boligministeriet foranledige, at de pågældende konsekvensændringer i bekendtgørelse om forsøgsordning med udstedelse af kørekort til 17-årige og kørekortbekendtgørelsen foretages administrativt.

Endelig er der i lovforslaget indeholdt en revisionsklausul, som pålægger Transport- og Boligministeriet senest i folketingsåret 2025-26 at fremsætte et nyt lovforslag til revision af lovforslagets regler om nedsættelse af aldersgrænsen for erhvervelse af førerret til stor knallert til 16 år.

Formålet med revisionsklausulen er at sikre en evaluering af reglerne 3 år efter vedtagelsen af lovforslaget. Evalueringen af reglerne skal omfatte en undersøgelse og vurdering af reglernes betydning for færdselssikkerheden, herunder om der er sket en stigning i alvorlige ulykker som følge af aldersnedsættelsen for kørekort til stor knallert.

3.2. Aldersmæssige bestemmelser om frakendelse af retten til at føre lille knallert og generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb

3.2.1. Gældende ret

Det fremgår af færdselslovens § 129, stk. 6, at hvis føreren er under 15 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 15 år.

Det følger endvidere af § 132 c, at spørgsmålet om generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb ud over de i § 132 nævnte tilfælde kan indbringes for domstolene, hvis føreren var under 15 år på tidspunktet for frakendelsen og frakendelsestiden udløber, efter at føreren er fyldt 18 år. Indbringelse sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3, og kan tidligst finde sted, når den pågældende er fyldt 18 år. Retten kan kun gengives, når ganske særlige omstændigheder foreligger.

Ifølge straffelovens § 15 er den kriminelle lavalder 15 år. Den kriminelle lavalder er både gældende for overtrædelser af straffeloven og for overtrædelser af speciallovgivningen, herunder færdselsloven. Aldersgrænsen er absolut, og børn under 15 år kan hverken idømmes straf eller andre strafferetlige sanktioner.

3.2.2. Lovforslaget

Da børn under 15 år ikke kan straffes for overtrædelser af færdselsloven og derfor ikke kan retsforfølges for færdselslovsovertrædelser, kan børn under 15 år heller ikke frakendes retten til at føre lille knallert. Bestemmelsen i færdselslovens § 129, stk. 6, har derfor ingen retlig betydning, og forslagsstillerne finder derfor, at bestemmelsen af ordensmæssige hensyn bør ophæves.

Forslagsstillerne finder ligeledes, at færdselslovens § 132 c bør tilpasses, således at bestemmelsen om generhvervelse af retten til at føre lille knallert før tid harmonerer med den kriminelle lavalder i straffelovens § 15. Situationen, der er omfattet af § 132 c, kan kun opstå, hvis den unge fører har været under 16 år, men dog over 15 år. Dette bør afspejles i bestemmelsen.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Der henvises i det hele til de økonomiske beregninger og implementeringskonsekvenserne for det offentlige, som blev lagt til grund for lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-19, 1. samling).

I det oprindelige lovforslag blev det således vurderet, at lovforslaget nødvendiggør ændringer af en række af politiets it-systemer. Omkostningerne hertil forventes at ville kunne holdes inden for 1 mio. kr. og vil kunne afholdes inden for politiets eksisterende økonomiske ramme.

Endvidere blev det vurderet, at lovforslaget har en række mindre administrative konsekvenser for de offentlige myndigheder, der forvalter kørekort. Landets kommuner og Rigspolitiet skal foretage en indpasning af aldersnedsættelsen for kørekort til stor knallert i relevante it-systemer m.v., der anvendes til at forvalte kørekort.

Lovforslaget vurderedes derudover ikke at indebære implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Der henvises i det hele til de oplysninger, der blev lagt til grund for lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-19, 1. samling).

I det oprindelige lovforslag blev det således vurderet, at lovforslaget ikke forventes at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet af nævneværdig karakter. Der må dog forventes en vis stigning i efterspørgslen på stor knallert samt kørekort hertil.

Principperne for agil lovgivning er ikke relevante for lovforslaget, da lovforslaget ikke omhandler forretningsmodeller, innovation eller særlige teknologier.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Der henvises i det hele til de oplysninger, der blev lagt til grund for lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-19, 1. samling).

I det oprindelige lovforslag blev det således vurderet, at lovforslaget ikke har administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Der henvises i det hele til de oplysninger, der blev lagt til grund for lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-19, 1. samling).

I det oprindelige lovforslag blev det således anført, at oplysningerne fra Miljøstyrelsen viser, at en knallert (gennemsnitsberegning over både lille og stor knallert vægtet ud fra den samlede bestand i 2017) udleder 0,158 g NO_x pr. kørt km og 37,4 mg PM_{2.5} pr. kørt km. En stigning i omfanget af kørsel med stor knallert vil potentielt kunne medføre øget udledning af emissioner.

Det er ikke muligt på baggrund af tilgængeligt statistisk materiale eller på andet grundlag at foretage en vurdering af, hvor stor en stigning i omfanget af kørsel med stor knallert lovforslaget vil medføre. Det er dog forventningen, at en del af en forøgelse af brugen af stor knallert vil erstatte brug af lille

knallert. Endvidere indikerer undersøgelsen fra DTU (Danmarks Tekniske Universitet), der er omtalt i punkt 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at interessen for at benytte sig af muligheden for at køre stor knallert blandt 16-17-årige ikke umiddelbart er stor. På den baggrund vurderes de negative miljømæssige konsekvenser at ville være minimale.

8. Forholdet til EU-retten

Der henvises i det hele til de oplysninger, der blev lagt til grund for lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-19, 1. samling).

I det oprindelige lovforslag blev det således anført, at ifølge EU's 3. kørekortdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2006/126/EF) er den generelle aldersgrænse for erhvervelse af kørekort til knallert i EU 16 år. Medlemsstaterne kan dog vælge enten at hæve aldersgrænsen til 18 år eller sænke aldersgrænsen til 14 år. Nedsættelse af aldersgrænsen for førerret til stor knallert til 16 år kan således ske inden for rammerne af 3. kørekortdirektiv.

Lovforslaget indeholder herudover ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har ikke været sendt i høring i forbindelse med genfremsættelsen.

Et udkast til det oprindelige lovforslag nr. L 221 (folketingsåret 2018-19, 1. samling) har i perioden fra den 12. februar 2019 til den 11. marts 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Autbranchen Danmark, Automobilbranchens Handels- og Industriforening, Beredskabsstyrelsen, Campingbranchen, Cyklistforbundet, Danmarks Tekniske Universitet – Institut for Transport (DTU Transport), Danmarks Motor Union, Dansk Bilbrancheråd, Dansk Bilforhandler Union, Dansk Byggeri, Dansk Metal, Dansk Erhverv, Dansk Industri (DI), Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Dansk Standard, Dansk Transport & Logistik (DTL), Danske Advokater, Danske Biludlejere, Danske Kørelæreres Landsforbund, Danske Motorcyklister, Danske Regioner, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Falck Danmark A/S, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Frie Kørelærere, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsikring & Pension, Forsvarets Køreskole, Frie Danske Lastbilvognmænd (FDL), Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), KL, Køreprøvesagkyndiges Landsforening, Landsforeningen for Forsvarsadvokater, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Landsforeningen af Polio- Trafik- og Ulykkesskadede, Miljøstyrelsen, NOAH Trafik, Politiforbundet i Danmark, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Sikker Trafik, Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet, Trafiksikkerheds Venner i Danmark, Transporterhvervets Uddannelser og Veteranknallertklubben Aktiv.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ifølge færdselslovens § 56, stk. 2, nr. 1, kan kørekort til motorkøretøj og stor knallert udstedes til en person, der er fyldt 18 år.

Det foreslås, at der indsættes en ændring i § 56, stk. 2, nr. 1, hvorefter det vil fremgå, at kørekort til motorkøretøj kan udstedes til en person, der er fyldt 18 år. Samtidig foreslås der indsat en ændring i bestemmelsen, hvorefter det vil fremgå, at kørekort til stor knallert kan udstedes til personer, der er fyldt 16 år. Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at alderskravet for erhvervelse af førerret til motorkøretøj (bil og motorcykel) fortsat vil være 18 år, hvorimod alderskravet for erhvervelse af førerret til stor knallert vil blive nedsat fra 18 år til 16 år. Den foreslåede bestemmelse medfører ikke herudover ændringer i betingelserne for at erhverve førerret til stor knallert.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.1.1 og 3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 57, stk. 3, at ministeren kan fastsætte regler om en forsøgsordning, hvormed alderskravet for erhvervelse af kørekort sættes ned til 17 år betinget af ledsaget kørsel indtil det fyldte 18. år.

Endvidere fremgår det, at ministeren kan fravige reglerne i bl.a. § 129, stk. 4, 1. og 2. pkt., og fastsætte, at § 56, stk. 1, 2. pkt., tillige finder anvendelse for ledsageren.

Med nærværende lovforslags nr. 5 foreslås det, at der i § 129, stk. 4, indsættes et nyt 2. pkt., som det er beskrevet under lovforslagets nr. 5.

Det foreslås derfor, at førnævnte henvisning i § 57, stk. 3, ændres, så det nye punktum i § 129, stk. 4, som tilføjes med vedtagelse af lovforslaget, vil fremgå af henvisningen i færdselslovens § 57, stk. 3.

Der er således tale om en redaktionel ændring af ordensmæssig karakter.

Til nr. 3

Ifølge retspraksis er begyndelsestidspunktet for en ubetinget frakendelse af førerretten som udgangspunkt tidspunktet for endelig dom eller vedtagelse af førerretsfrakendelsen. Det følger dog af færdselslovens § 128, stk. 4, at hvis føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 18 år.

Det foreslås, at der indsættes et 2. pkt. i § 128, stk. 4, hvoraf følger, at frakendelsestiden for førerret til stor knallert dog som udgangspunkt vil skulle regnes fra afgørelsestidspunktet, hvis føreren er under 18 år. For så vidt angår tilfælde, hvor føreren er under 16 år, henvises til lovforslagets bemærkninger til § 1, nr. 4.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at frakendelsestiden skal regnes fra forskellige tidspunkter for førerretten til stor knallert og for førerretten til motorkøretøjer (herunder bil), hvis føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom. For så vidt angår førerretten til stor knallert, vil frakendelsestiden skulle regnes fra afgørelsestidspunktet, og for så vidt angår førerretten til motorkøretøjer (herunder bil), fra den dag, hvor føreren fylder 18 år.

Den foreslåede bestemmelse ændrer ikke ved, at hvis en fører under 18 år, der ubetinget har fået frakendt førerretten, i perioden frem til det fyldte 18. år begår et nyt forhold, der begrundet frakendelse af førerretten, vil § 126, stk. 1, nr. 9, finde anvendelse. Der skal i et sådant tilfælde således fortsat udmåles en ny, samlet frakendelse, medmindre betingelserne i § 126, stk. 2, for i stedet at idømme en betinget frakendelse er opfyldte.

Til nr. 4

Ifølge retspraksis er begyndelsestidspunktet for en ubetinget frakendelse af førerretten som udgangspunkt tidspunktet for endelig dom eller vedtagelse af førerretsfrakendelsen. Det følger dog af færdselslo-

vens § 128, stk. 4, at hvis føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 18 år.

Det foreslås, at der indsættes et nyt stk. 5 i § 128, hvoraf følger, at frakendelsestiden for førerret til stor knallert vil skulle regnes fra den dag, hvor føreren fylder 16 år, hvis føreren er under 16 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom. Er føreren fyldt 16 år, men er under 18 år, vil frakendelsestiden skulle regnes fra afgørelsestidspunktet, for så vidt angår førerretten til stor knallert, jf. herved den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3.

For så vidt angår førerretten til motorkøretøj, hvortil der kræves kørekort (herunder bil), vil bestemmelsen i § 128, stk. 4, finde anvendelse i alle tilfælde, hvor føreren er under 18 år på tidspunktet for frakendelsen.

For så vidt angår kørsler, der foretages i tiden efter en endelig afgørelse om ubetinget frakendelse af førerretten, medfører den foreslåede bestemmelse, at en fører frem til tidspunktet, hvor vedkommende fylder 16 år, ikke vil kunne straffes for kørsel i frakendelsestiden, da frakendelsestiden endnu ikke er begyndt at løbe. Føreren må i givet fald i stedet straffes i henhold til § 117 d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1, for kørsel med motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, uden at have erhvervet kørekort.

Efter det fyldte 16. år vil en fører kunne straffes for kørsel i frakendelsestiden, hvis kørslen har fundet sted på stor knallert. Hvis kørslen har fundet sted i et motorkøretøj, herunder bil, vil føreren dog fortsat ikke kunne straffes for kørsel i frakendelsestiden, før vedkommende er fyldt 18 år, men vil fortsat i stedet kunne straffes for at have kørt uden erhvervet kørekort, jf. § 117 d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1.

Til nr. 5

Det følger af færdselslovens § 129, stk. 4, at hvis den fører, der ubetinget frakendes retten til at føre lille knallert, er under 18 år på gerningstidspunktet, udskydes det tidspunkt, hvor den pågældende efter sin alder kan erhverve førerret, desuden i 6 måneder, for så vidt angår kørekort med et alderskrav på 18 år (herunder kørekort til bil og stor knallert). Har føreren på afgørelsestidspunktet erhvervet førerret, frakendes førerretten ubetinget i 6 måneder. Det følger ligeledes af § 129, stk. 4, at bestemmelsen i § 60 a om de almindelige betingelser for generhvervelse af førerretten ikke finder anvendelse i disse tilfælde. Det følger endelig af § 129, stk. 4, at frakendelse af førerretten på baggrund af forseelser begået på lille knallert af unge under 18 år under særlige omstændigheder kan undlades.

Det foreslås, at der i § 129, stk. 4, indsættes et nyt 2. pkt., hvoraf vil følge, at hvis føreren er under 16 år på gerningstidspunktet, udskydes det tidspunkt, hvor den pågældende efter sin alder kan erhverve førerret til stor knallert, desuden i 6 måneder. Ændringen af § 129, stk. 4, medfører, at en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert fortsat vil medføre en udskydelse af retten til at erhverve førerret til stor knallert i 6 måneder, hvis føreren er under 16 år på gerningstidspunktet. Den foreslåede bestemmelse medfører alene udskydelse af retten til at erhverve førerret til stor knallert. Retten til at erhverve kørekort til traktor og motorredskab, der også begge har et alderskrav på 16 år, udskydes fortsat ikke på grund af en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert.

Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke øvrige ændringer af § 129, stk. 4. Det betyder bl.a., at hvis føreren på afgørelsestidspunktet har erhvervet førerret, frakendes førerretten ubetinget i 6 måneder, både for så vidt angår førerret til stor knallert og til motorkøretøjer. Spørgsmålet om, hvornår en sådan ubetinget frakendelse skal regnes fra, afgøres i henhold til § 128, stk. 4, og det nye stk. 5, der foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 6

Det fremgår af færdselslovens § 129, stk. 6, at hvis føreren er under 15 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 15 år.

Ifølge straffelovens § 15 er den kriminelle lavalder 15 år. Den kriminelle lavalder er både gældende for overtrædelser af straffeloven og for overtrædelser af speciallovgivningen, herunder færdselsloven. Aldersgrænsen er absolut, og børn under 15 år kan hverken idømmes straf eller andre strafferetlige sanktioner.

Da børn under 15 år ikke kan straffes for overtrædelser af færdselsloven og derfor ikke kan retsforfølges for færdselslovsovertrædelser, kan børn under 15 år heller ikke frakendes retten til at føre lille knallert. Bestemmelsen i færdselslovens § 129, stk. 6, har derfor ingen retlig betydning.

Det foreslås, at § 129, stk. 6, ophæves. Dette sker af ordensmæssige hensyn, idet der ikke bør fremgå bestemmelser i færdselsloven, der er uden retlig betydning.

Til nr. 7

Ifølge § 131, stk. 1, 1. pkt., har anke af en dom, hvorved der er sket ubetinget frakendelse, efter at førerretten eller retten til at føre lille knallert har været inddraget i medfør af § 130 (administrativ midlertidig inddragelse af førerretten under sagen), ikke opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse. Det samme gælder ifølge § 131, stk. 1, 2. pkt., anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret. I andre tilfælde kan byretten i medfør af bestemmelsen på begæring af anklagemyndigheden ved kendelse bestemme, at anke ikke skal have opsættende virkning.

Det foreslås, at der i § 131, stk. 1, 2. pkt., indsættes en ændring, hvoraf fremgår, at det samme vil gælde ved anke af en dom, hvorved en person over 16 år, men ikke over 18 år, der ikke har erhvervet førerret til stor knallert, ubetinget er frakendt retten til at erhverve førerret. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at anke af en dom, hvorved en person over 16 år, men ikke over 18 år, der ikke har erhvervet førerret til stor knallert, ubetinget er frakendt retten til at erhverve førerret, heller ikke vil have opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse. Den foreslåede ændring er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 1, hvorved alderskravet for kørekort til stor knallert nedsættes fra 18 år til 16 år.

Til nr. 8

Det følger af § 132 c, at spørgsmålet om generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb ud over de i § 132 nævnte tilfælde kan indbringes for domstolene, hvis føreren var under 15 år på tidspunktet for frakendelsen og frakendelsestiden udløber, efter at føreren er fyldt 18 år. Indbringelse sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3, og kan tidligst finde sted, når den pågældende er fyldt 18 år. Retten kan kun gengives, når ganske særlige omstændigheder foreligger.

Ifølge straffelovens § 15 er den kriminelle lavalder 15 år. Den kriminelle lavalder er både gældende for overtrædelser af straffeloven og for overtrædelser af speciallovgivningen, herunder færdselsloven. Aldersgrænsen er absolut, og børn under 15 år kan hverken idømmes straf eller andre strafferetlige sanktioner.

Da børn under 15 år ikke kan straffes for overtrædelser af færdselsloven og derfor ikke kan retsforfølges for færdselslovsovertrædelser, kan børn under 15 år heller ikke frakendes retten til at føre lille knallert. Den situation, der er omfattet af § 132 c, kan derfor kun opstå, hvis den unge fører har været under 16 år, men dog over 15 år.

Af ordensmæssige hensyn foreslås det, at § 132 c, 1. pkt., ændres, således at det fremgår, at spørgsmålet

om generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb ud over de i § 132 nævnte tilfælde kan indbringes for domstolene, hvis føreren var under 16 år på tidspunktet for frakendelsen og frakendelsestiden udløber, efter at føreren er fyldt 18 år. § 132 c, 1. pkt., vil herefter tage højde for den kriminelle lavalder i straffelovens § 15.

Til § 2

Det foreslås i § 2, stk. 1, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Bestemmelsen fastsætter alene ikrafttrædelsestidspunktet for lovforslagets § 1, nr. 2, 6 og 8, da § 2, stk. 2, fastsætter et andet ikrafttrædelsestidspunkt for lovforslagets øvrige bestemmelser, jf. nærmere herom nedenfor.

Lovforslagets § 1, nr. 2, indeholder en redaktionel ændring af ordensmæssig karakter af færdselslovens § 57, stk. 3, hvor der henvises til lovens § 129, stk. 4, 1. og 2. pkt., som tilføjes et yderligere punkt med § 1, nr. 5, i nærværende lovforslag. Lovforslagets § 1, nr. 6, indeholder en ophævelse af færdselslovens § 129, stk. 6, da bestemmelsen på grund af den kriminelle lavalder på 15 år ikke har retlig betydning. Lovforslagets § 1, nr. 8, indeholder en konsekvensrettelse af § 132 c, 1. pkt., således at der tages højde for den kriminelle lavalder på 15 år. Hensynet til et retvisende retsgrundlag tilsiger, at ændringerne træder i kraft snarest muligt.

Det foreslås i stk. 2, at lovforslagets § 1, nr. 1, 3-5 og 7, træder i kraft den 1. januar 2022.

Dette skyldes, at det i høringen over det oprindelige lovforslag blev anført, at de foreslåede ændringer vedrørende nedsættelse af aldersgrænsen for erhvervelse af førerret til stor knallert nødvendiggør ændringer af en række af politiets it-systemer med henblik på at kunne administrere de ændrede regler. De pågældende bestemmelser vil derfor træde i kraft den 1. januar 2022, hvormed Rigspolitiet har mulighed for at få foretaget de nødvendige ændringer af politiets it-systemer.

Det bemærkes, at lovforslagets § 1, nr. 3 og 4, om tidspunktet for, hvornår en ubetinget frakendelse af førerretten skal regnes fra i forhold til førerretten til stor knallert, hvis føreren var under henholdsvis 18 og 16 år på tidspunktet for frakendelsen, vil finde anvendelse for personer, der på tidspunktet for reglernes ikrafttræden er frakendt førerretten. Der vil således ved reglernes ikrafttræden kunne forekomme situationer, hvor en persons førerretsfrakendelse i forhold til stor knallert efter reglerne i § 1, nr. 3 og 4, vil udløbe tidligere end forudsat på frakendelsestidspunktet for reglernes ikrafttræden eller eventuelt allerede være udløbet ved lovens ikrafttræden.

Det foreslås endvidere i stk. 3, at transport- og boligministeren senest i folketingsåret 2025-2026 skal fremsætte et nyt lovforslag til revision af lovforslagets regler om nedsættelse af aldersgrænsen for erhvervelse af førerret til stor knallert til 16 år. Revisionsklausulen skal sikre en evaluering af reglerne 3 år efter vedtagelse af lovforslaget. Evalueringen af reglerne skal bl.a. omfatte en undersøgelse og vurdering af reglernes betydning for færdselssikkerheden, herunder om der er sket en stigning i alvorlige ulykker på baggrund af aldersnedsættelsen for kørekort til stor knallert. I forbindelse med undersøgelsen skal ministeriet inddrage data og undersøgelser, som relaterer sig til færdselssikkerheden, mens lovforslaget har været trådt i kraft, og ministeriet skal samarbejde herom med videninstitutioner, Færdselssikkerhedskommissionen og Folketingets partier.

Ifølge færdselslovens § 143 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland, og loven indeholder ikke en anordningsbestemmelse om, at lovens regler kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Ændringer af færdselsloven kan således heller ikke gælde for Færøerne og Grønland, og nærværende lovforslag indeholder derfor ikke en territorialbestemmelse.

Skriftlig fremsættelse

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven (Nedsættelse af aldersgrænsen for kørekort til stor knallert m.v.).

(Lovforslag nr. L 151)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I færdselsloven, som senest ændret ved lov nr. 2083 af 21. december 2020, foretages følgende ændringer:

§ 56. ---

Stk. 2. Kørekort kan udstedes til en person, der:

1) er fyldt 18 år, jf. dog § 57,

2-3) ---

Stk. 3-5. ---

§ 57. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Transport-, bygnings- og boligministeren kan fastsætte regler om en forsøgsordning, hvormed alderskravet for erhvervelse af kørekort sættes ned til 17 år betinget af ledsaget kørsel indtil det fyldte 18. år. Transport-, bygnings- og boligministeren kan i den forbindelse fravige [.....]

§ 128. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Er føreren under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 18 år.

§ 129. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Er den fører, der ubetinget frakendes retten til at føre den lille knallert efter stk. 3, under 18 år på gernings-tidspunktet, udskydes det tidspunkt, hvor den pågældende efter sin alder kan erhverve førerret, desuden i 6 måneder, for så vidt angår kørekort med et alderskrav på 18 år. Har føreren på afgørelsestidspunktet erhvervet førerret, frakendes førerretten ubetinget i 6 måneder. Bestemmelsen i § 60 a finder herved ikke anvendelse. Undersærlige omstændigheder kan frakendelse af førerret undlades.

Stk. 5. ---

Stk. 6. Er føreren under 15 år på et tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 15 år.

Stk. 7. ---

§ 131. Anke af en dom, hvorved der er sket ubetinget frakendelse, efter at førerretten eller retten til at føre lille knallert har været inddraget i medfør af § 130, har ikke

1. I § 56, *stk. 2, nr. 1*, indsættes efter »18 år«: », for så vidt angår motorkøretøj«, og efter »§ 57,« indsættes: »og 16 år, for så vidt angår stor knallert,«.

2. I § 57, *stk. 3*, ændres »§ 129, stk. 4, 1. og 2. pkt.« til: »§ 129, stk. 4, 1.-3. pkt.«

3. I § 128, *stk. 4*, indsættes som *2. pkt.*:

»Frakendelsestiden for førerret til stor knallert regnes dog fra afgørelsestidspunktet, jf. dog stk. 5.«

4. I § 128 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Er føreren under 16 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden for førerret til stor knallert fra den dag, hvor føreren fylder 16 år.«

5. I § 129, *stk. 4*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum: »Er føreren under 16 år på gerningstidspunktet, udskydes det tidspunkt, hvor den pågældende efter sin alder kan erhverve førerret til stor knallert, desuden i 6 måneder.«

6. § 129, *stk. 6*, ophæves.

Stk. 7 bliver herefter stk. 6.

7. I § 131, *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »at erhverve denne ret«: », og ved anke af en dom, hvorved en person over 16 år, men ikke over 18 år, der ikke har erhvervet førerret

opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse. Det samme gælder anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret. I andre tilfælde kan byretten på begæring af anklagemyndigheden ved kendelse bestemme, at anke ikke skal have opsættende virkning.

Stk. 2. ---

§ 132 c. Spørgsmålet om generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb kan ud over de i § 132 nævnte tilfælde indbringes for domstolene, hvis føreren var under 15 år på tidspunktet for frakendelsen og frakendelsestiden udløber, efter at føreren er fyldt 18 år. Indbringelsen sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3, og kan tidligst finde sted, når den pågældende er fyldt 18 år. Retten kan kun gengives, når ganske særlige omstændigheder foreligger.

til stor knallert, ubetinget er frakendt retten til at erhverve førerret«.

I § 132 c, 1. pkt., ændres »15 år« til: »16 år«.